
OBSAH

1	ÚVOD (Josef ŠTULC)	10
2	ÚPRAVA A VÝMĚNA OKEN (Miloš SOLAŘ)	15
2.1	Vymezení pojmu „okno“	15
2.2	Východiska	15
2.3	Posouzení návrhu na výměnu oken	18
2.3.1	Hlavní zásady posuzování záměru na výměnu oken	18
2.4	Poznámky k obsahu odborných vyjádření a závazných stanovisek	19
2.5	Projektová dokumentace	21
2.6	Realizace	22
2.7	Fyzický vzorek	22
2.8	Materiálové řešení	22
2.9	Proč nejsou v historickém prostředí vhodná plastová okna	23
2.10	Význam špaletových oken	26
2.11	Význam ráků s vnějšími křídly ven otvíravými	27
2.12	Rekonstrukce zaniklé podoby okenních výplní	27
2.13	Sjednocování	28
2.14	Chvála ventilačních okének	28
2.15	Úpravy dochovaných oken	29
2.16	Zdvojování zasklení chrámových oken	31
2.17	Okna novostaveb v historickém prostředí	32
2.18	Poznámky k širšímu právnímu rámci ochrany oken v památkových rezervacích a zónách	32
2.19	Okna v ochranných pásmech	34
2.20	Nechráněná, ale hodnotná okna	34
3	HODNOTA A VÝZNAM HISTORICKÝCH VÝPLNÍ OKENNÍCH OTVORŮ, OKENIC A VÝKLADCŮ (Alfréd SCHUBERT)	36
3.1	Současná praxe není příznivá	37
3.2	Průzkum a dokumentace	37
3.2.1	K průzkumu historických výplní okenních otvorů	37
3.3	Stručný přehled vývoje dřevěných oken	38
3.4	Stručný přehled vývoje kovových oken	44
3.4.1	Okna s konstrukcí z kovaných železných pásů	45
3.4.2	Okna s konstrukcí z válcovaných ocelových pásů	45
3.4.3	Okna ze subtilních ocelových prutů, takzvaných zasklívacích profilů	45
3.4.4	Kovová okna v období moderní architektury	46
3.5	Okna ze skleněných tvárníc	47
3.6	Okenice historických budov	47
3.7	K povrchové úpravě a barevnosti oken a okenic	48
3.8	Podrobná dokumentace historických výplní okenních otvorů	49
3.9	Zjednodušená dokumentace historických výplní okenních otvorů	50

3.10	Údržba a opravy historických výplní okenních otvorů	52
3.11	Zachování hmotové a ideové autenticity	52
3.11.1	Pravidlo reverzibility	53
3.12	K předmětu péče o dochované historické výplně okenních otvorů, okenice a výkladce	53
3.13	Předpoklady kvalitního provedení oprav	55
3.14	Čemu je nezbytně nutné věnovat zvýšenou pozornost?	56
3.15	Prostá konzervace historických výplní okenních otvorů	57
3.16	Údržba historických výplní okenních otvorů	57
3.17	Povrchové úpravy historických výplní okenních otvorů	57
3.17.1	Upevnění uvolněných hřebíků a jiných spojovacích prvků, případně uvolněných kovových pásů	58
3.18	Opravy a drobné úpravy	58
3.18.1	Svěšení křídel v závěsech	59
3.18.2	Vyplnění prohlubní a otvorů v dřevěné konstrukci, vyrovnání ploch v drážkách	59
3.18.3	Doplnění menších dřevěných prvků	59
3.18.4	Doplnění chybějících částí kování	60
3.18.5	Opravy zasklení	60
3.18.6	Oprava nebo výměna zničeného dřevěného spodního vodorovného vlysu okenního křídla nebo osazovacího rámu	61
3.18.7	Nastavení poškozených dřevěných svislých vlysů okenního křídla nebo osazovacího rámu	61
3.18.8	Doplnění chybějících okenních křídel	62
3.18.9	Opravy dřevěných okenic	62
3.19	Opravy kovových oken a výkladců, kovových a oplechovaných okenic	63
3.20	Restaurování	64
3.21	Materiály a výrobky používané při řemeslných pracích	64
3.21.1	Dřevo	64
3.21.2	Kovové konstrukce	64
3.21.3	Kování, hřebíky, nýty	64
3.21.4	Vruty, šrouby	65
3.21.5	Lepidla	65
3.21.6	Sklo	65
3.22	Uložení historických oken a okenic ve sbírkotvorné instituci	66
3.23	Úloha pracovníků památkové péče	67
3.23.1	Průzkum a dokumentace	67
3.23.2	Předběžné projednání	67
3.23.3	Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k záměru vlastníka	68
3.23.4	Přípravná a projektová dokumentace	69
3.23.5	Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k přípravné a projektové dokumentaci	70
3.23.6	Odborný dohled při realizaci	70

4	PŘEHLED TERMÍNŮ POUŽÍVANÝCH PŘI POPISU OKEN A OKENIC (Alfréd SCHUBERT)	71
4.1	Základní součásti oken	71
4.2	Druhy oken	71
4.3	Podle způsobu otvírání	72
4.4	Podle materiálů	73
4.5	Podle počtu křídel a tabulek	74
4.6	Součásti okenních rámu a křídel	74
4.7	Truhlářské obložení	74
4.8	Druhy okenic	75
4.9	Kování	75
4.9.1	Závěsy	75
4.9.2	Výztuhy	76
4.9.3	K uzavírání oken a okenic	77
4.9.4	Různé doplňky	79
4.10	Zasklení	79
5	HISTORICKÁ OKNA Z POHLEDU STAVEBNÍ FYZIKY (Petr VŠETEČKA)	81
5.1	Dvojitá (špaletová) dřevěná okna	81
5.2	Poloha okna v konstrukci	87
5.3	Jiné typy historických oken	88
5.4	Těsnost oken	89
5.5	Vysvětlení některých stavebně-fyzikálních pojmů	89
6	OKNA A SKLENĚNÉ STĚNY (Rostislav ŠVÁCHA)	90
7	VÝKLADCE (Ladislav ŠPAČEK)	94
7.1	Úvod	94
7.2	Typy výkladců	94
7.3	Architektonický vývoj	101
7.4	Dokumentace	107
7.5	Rozbor a datování	110
7.5.1	Terén	110
7.5.2	Archivní rešerše	111
7.6	Opravy	112
7.6.1	Obecně	112
7.6.2	Materiál	116
7.6.3	Parapety	117
7.6.4	Rolety a markýzy	118
7.6.5	Zasklení	118
7.6.6	Firemní označení	119
7.6.7	Interiér	120
7.7	Nové provedení historických výkladců	120

8	NÁTĚRY A POVRCHOVÉ ÚPRAVY OKEN V HISTORICKÝCH PRAMENECH (Martin EBEL)	122
9	TECHNOLOGICKÁ HLEDISKA NÁTĚRŮ HISTORICKÝCH OKEN, OKENIC A VÝKLADCŮ (Petra LESNIAKOVÁ)	124
9.1	Povrchové úpravy historických oken, okenic a výkladců	124
9.2	Průzkum	125
9.3	Příprava podkladu před aplikací nátěrového systému	127
9.4	Dobrý technický stav nevyžadující úplné odstranění starších nátěrů	127
9.5	Stav prvku vyžadující odstranění starších nátěrů	128
9.6	Metody odstraňování starších nátěrů – dřevěné prvky	129
9.6.1	Mechanické metody	129
9.6.2	Metody využívající zvýšené teploty	129
9.6.3	Chemické metody	129
9.7	Metody odstraňování starších nátěrů – kovové prvky	130
9.8	Aplikace nového nátěru / nátěrového systému	130
9.9	Typy nátěrových ploch	130
9.10	Prvky se zachovalými staršími nátěry	131
9.11	Aplikace povrchové úpravy na zcela očištěný základní materiál	131
9.12	Aplikace nového nátěru na dřevěný prvek	131
9.13	Aplikace nátěru na kov	132
9.14	Některé další zásady údržby kovových povrchů a jejich úprav	132
10	ÚDRŽBA A VÝMĚNA OKEN Z HLEDISKA STAVEBNÍHO PRÁVA (Marie BÁČOVÁ)	133
10.1	Předpisy stavebního práva	133
10.1.1	Údržba stavby	133
10.1.2	Stavební úpravy	133
10.1.3	Obsah pojmů údržba stavby a stavební úpravy	134
10.1.4	Požadavky právních předpisů a podmínky programu Zelená úsporám	135
10.1.5	Dotčené orgány	135
10.1.6	Obecné požadavky na výstavbu	136
10.2	Právní předpisy obsahující požadavky na výroby	139
10.2.1	Technické požadavky na stavební výroby	139
11	POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA A PRAMENY	142
11.1	Publikace a studie publikované v tištěné podobě	142
11.2	Příspěvky publikované v elektronické podobě	144
11.3	Prameny	145